

Sporočilo za javnost

Datum: 29. 3. 2023

Edina pot za rešitev večine nakopičenih protislovij je ekohumanistična družbena ureditev

Predstavitve znanstvene monografije Ekosistemska družbena ureditev zasl. prof. dr. Dušana Pluta

Na Filozofski fakulteti (FF UL) je včeraj potekala predstavitve znanstvene monografije zasl. prof. dr. Dušana Pluta z naslovom **Ekosistemska družbena ureditev**. Monografija na kar 1800 straneh je izšla v dveh zvezkih, sočasno v oddelčnih zbirkah GeograFF (Oddelek za geografijo FF UL) in Historia (Oddelek za zgodovino FF UL), ki izhajata pri Znanstveni založbi FF UL.

Na dogodku so predstavili ključna vsebinska sporočila obeh zvezkov monografije ter osvetlili podstati in gradnike ekosistemske družbene ureditve ter njeno zasnovo za Slovenijo in Evropo.

Prof. Plut meni, da bo morala ekosistemska družbena ureditev temeljiti na okoljskih in podnebnih ukrepih, ki bodo vodili v družbo odrasti in s tem povezano izdatno zmanjšane pritisk na okolje. “Sočasno bodo enako pomembni tudi zmanjševanje neenakosti v družbi in med regijami sveta, proces demilitarizacije, gojenje kulture miru in nenasilja ter bolj učinkovito udejanjanje demokracije,” pravi in dodaja, da je verjetno edina pot za reševanje in vsaj zadovoljivo rešitev večine nakopičenih in vse večjih protislovij procesno, demokratično uveljavljanje nove ekosistemske, ekohumanistične družbene ureditve. Avtor vidi rešitev v demokratični, nenasilni in pospešeni okoljsko-družbeni reformi v dveh fazah: najprej v zamenjavi pretežno neoliberalnega kapitalizma z ekosocialnim kapitalizmom, nato pa v zreli in demokratični ekohumanistični družbeni ureditvi t. i. ekosolidarizma ali demokratičnega ekosocializma. Takšna ureditev pa se lahko gradi le ob podpori večine prebivalcev, demokratično in procesno. “Ne delam si iluzij, ne bo prišlo do svetovne revolucije, naj pa pride do pospešenega reformnega procesa. Najprej z opustitvijo neoliberalnega kapitalizma in prehoda v prvo, omiljeno fazo sprememb – ekosocialni kapitalizem, ki bo v ospredje postavil ekološke in socialne naloge.” V drugi fazi pa sledi prehod v ekohumanizem – zrelo ekosistemsko družbeno ureditev, katere pomembna vloga je tudi zmanjšanje geografske in socialne neenakosti na tem planetu.

Avtor se v drugem zvezku monografije posveča primeru Slovenije in Evrope. Slovenija je na razvojnem razpotju. “Neobhodni strukturni ekosistemsko-družbeni preobrat zahteva družbeno, državljansko soglasje, operativni akcijski zeleni dogovor Slovenije do leta 2030 naj bi bil eden od ključnih podstati za udejanjanje zahtevnega prehoda.” Slovenija ima dobre možnosti, da se uvrsti med ekohumanizmu in zmernemu blagostanju zavezane države, meni avtor. Na to kažejo: močna zgodovinska dediščina skupnostnosti in dobrotelčnosti, poudarjen pomen javnega dobra in združništva, dolga tradicija sonaravnega gozdarstva in kmetijstva, lokalne in delavske samouprave, zgodovinska zavezanost mirovništvu itd. Za doseg zmerne skupne in osebne blaginje je treba poudarek dati vodni, energetski in prehranski samozadostnosti ter količinski gospodarski odrasti, sonaravnemu krožnemu gospodarstvu z zmanjševanjem porabe materialov, energije, prostora in potrošnje. “Zgolj sonaravna ter hkrati socialno in regionalno pravično, znotraj- in medgeneracijsko solidarna Slovenija, ki omogoča enake možnosti za vse, nudi realne možnosti za odgovorno udejanjanje družbe zmerne blagostanja.”

Po mnenju **prof. Pluta** ima nadnacionalna in civilizacijsko pozitivno inovativna Evropska unija med vsemi makroregijami sveta najboljše možnosti, da postane vodilna skupnost reformnega okoljsko-družbenega preobrata v smeri ekohumanizma. Ta proces naj bi začela z opuščanjem pretežno neoliberalne različice kapitalizma ter sistemskim uvajanjem ekosocialne, trajnostne, sonaravne, bolj povezane, bolj demokratične, bolj solidarne in bolj pravične ter bolj odrastne in kulturi miru naklonjene različice kapitalizma in nekaterih že vgrajenih prvin ekohumanizma. Čas zahteva nove orientacije, novo družbeno ureditev. *“Bojim se, da ne poznamo sinergijskih učinkov človeka na planetarni sistem. Bojim se, da nam planet ne bo več dal časa za preobrat. V 20, 30 letih bomo morali narediti civilizacijski preskok.”* Upanje mu daje mlada generacija.